

NYE ANLÆG.

AF nye tidsmæssige brændtorvfabriker i større eller mindre skala kommer der ikke mange flere istand i sommer. Man afventer de mere indgaaende økonomiske resultater af de anlæg, som allerede er startede, og disse vil først kunne foreligge til høsten, endskjøndt de foreløbige resultater fra Lerudmyren, hvortil henvises, jo er ganske lovende.

Firmaet *Gram & Meyer, Larvik*, har anskaffet en *Svedala torvmaskine* fra Åbjörn Anderssons mek. verksted, Svedala, Sverige, men ikke af verkstedets nyeste konstruktion. Maskinen er foreløbig opsat paa *Damsbaksmyren* i nærheden af Larvik, hvor forsøgsdrift allerede er paabegyndt.

Som andetsteds meddelt vil der paa *Gaalaamyren* i Gudbrandsdalen blive sat igang en ny *torveltemaskine*.

Et forsøg paa at faa dannet et aktieselskab for udnyttelse af den meget heldig beliggende og gode torvstrø- og brændtorvmyr — *Rustadmyren* — lige ved Flisenbanen har endnu ikke faaet tilstrækkelig tilslutning.

Det samme er tilfældet med dannelsen af et aktieselskab for anlæg af en brændtorvfabrik paa *Forusmyren* i nærheden af Stavanger.

LØSE OG UMODNE PROJEKTER.

DET er en af *myrselskabets opgaver* at forsøge forebygget, at løse og umodne projekter fremdeles skal vedblive at sætte *myrsagen* i *miskredit*. Af den grund vil myrselskabet kun anbefale udnyttelse af myrer efter fuldt ud betryggende metoder og forøvrigt under saadanne forholde, at man paa forhaand har tilstrækkelig oversigt over et foretagenes lønsomhed.

FRA tid til anden dukker der op nye projekter — »nye løsninger af torvspørgsmaalet« —, især saadanne, hvor der er tale om af torven at kunne fremstille torvkul og andre mere forædlende torvprodukter. Disse bliver gjerne anbefalet af presseorganer, der ikke har forudsætninger for at kunne underkaste dem den fornødne kritik.

Da der ved saadanne foretagender som regel paa forhaand forepeiles eventuelle interessenter stort udbytte, er det mange gange ikke saa vanskelig at faa kapital, — der saa i de fleste tilfælde gaar tabt.

Myrselskaberne omkring i Europa har besluttet et samarbejde for at underkaste de mere tvivlsomme projekter en indgaaende saglig kritik, saaat der ikke mere skal sænkes saa mange millioner ned i myrerne til stor skade for den rationelle udnyttelse.

For nylig tog »Svenska Mosskulturforeningen« initiativet til at kritisere et projekteret millionforetagende for fabrikation af torvkul i Sverige. De opstillede beregninger og kalkyler blev fundet at være uholdbare og projektet omintetgjort.

Det østerigske myrselskab har ligeledes kritiseret de stadig gjentagne uheldige kapitalanbringelser for fabrikation af papir og pap af torv.

Paa selskabets sidste generalforsamling holdt forsøgslederen, *Direktør H. Schreiber*, et foredrag om: »De sørgelige følger af ikke at indhente raad fra sagkyndige ved udnyttelse af myrer«. Dette har vakt adskillig berettiget opmærksomhed især i Østerige og Tyskland.

Det norske myrselskabs sekretær, *torvingeniør F. G. Thaulow*, har nu havt anledning til som sagkyndig at undersøge en torvberedningsmethode i England, hvorved man ved elektricitetens hjælp skulle blive istand til at forøge torvens brændværdi, saaat denne endog paa-stodes at skulle blive høiere end for bedste sort stenkul.

Flere af de paa andre felter paalidelige engelske blade, som f. eks. »*Economist*«, havde rost og anbefalet methoden. Et aktieselskab med en kapital paa £ 130,000 var allerede dannet for udnyttelse af opfindelsen i Irland og underhandlinger paagik om at sælge patentet til andre lande. Flere sagkyndige »fagmænd« havde erklæret methoden for at være praktisk gennemførbar og der forelaa kemiske undersøgelser, som tilsyneladende beviste rigtigheden af paastanden om den fabelagtig høie brændværdi.

Ved de undersøgelser, som torvingeniør J. G. Thaulow foretog, viste det sig imidlertid, at de engelske analyser var misvisende og ikke kunde sammenlignes med analyser for stenkul. Torven havde i dette tilfælde ikke undergaaet nogensomhelst forandring ved den elektriske behandling. De udtagne prøver udviste samme lave for torv almindelige brændværdi før og efter den elektriske proces. Det eneste, elektriciteten udrettede, var, at den opvarmede torvmassen en smule og bidrog derved til at en del vand fordampedes, men den elektriske opvarmning er den kostbareste af alle opvarmningsmetoder. Det viste sig altsaa, at hele methoden var værdiløs og man kan fremstille et ligesaa godt og billigt produkt med allerede kjendte og beprøvede torvberedningsmetoder.

MYRSAGEN HAR SOM BEKJENDT MANGE PROBLEMER AT LØSE, men skal der paa dette omraade kunne blive fremskridt og udvikling, da maa de nye ideer nøie prøves forinden de bringes ud i livet. De tekniske og økonomiske vanskeligheder ved en eventuel fabrikmæssig fremstilling af det være sig torvkul eller andet forædlet torvprodukt bør foreligge fuldt udredet og belyst forinden man indbyder til kapitalanbringelse.

Der er nu i udlandet sat igang flere prøvfabriker for at bringe paa det rene den praktiske brugbarhed af nye og tilsyneladende epoke-

gjørende opfindelser paa torvindustriens omraade. De mænd, der befatter sig med disse, er sig vanskelighederne fuldt bevidst, og vil ikke foretage nogen propaganda med sine opfindelser, forinden der foreligger uomstødelige beviser for disses praktiske anvendelse.

Efterhvert som paalidelige resultater vedrørende nye metoder foreligger, vil myrselskabet gennem sine meddelelser bringe oplysning herom.

TORVGASANLÆG MED ELEKTRISK KRAFT-OVERFØRING.

ET TORVGASANLÆG i forbindelse med elektricitetsværk er nu anlagt i det sydlige Sverige og er saa vidt bekjendt det første i sit slags.

Anlægget ligger i nærheden af Svedala i Skåne paa Skabersjö gods tilhørende *Første Hofjægermester Greve Tage Thott*. Myren er liden og torven af mindre god beskaffenhed. Askegehalt 6 à 8 pct. og brændværdi af den lufttørre torv ca. 3 000 kalorier pr. kg.

Der fremstilles først maskinformtorv med en *Svedala torvmaskine nr. 2*. Torven koster frit indlagt i hus eller opsat i stak kr. 2,67 pr. ton, og inklusive amortisation, administration etc. samt transport til torvgasgeneratoren kr. 4,00 pr. ton.

Kraftstationen er planlagt af ingeniør *Nils Fredrikson*, Svedala, som paa teknikermødet i Gefle 1901 i et forredrag paapegede muligheden og fordelene ved torvgascentraler. Torven forgases ved forkoksning og paafølgende ufuldstændig forbrænding til s. k. *kraftgas*, der har en brændværdi af ca. 1 000 kalorier pr. m.³. Denne gas anvendes i en dertil indrettet gasmotor, der igjen driver en direkte tilkoblet dynamomaskine. Den elektriske strøm sendes med en spænding af 3 000 volt dels til Skabersjö gods og slot, dels til Svedala bykommune og anvendes foruden til belysning og kraft til smaamotorer ogsaa til drift af *Åbjørn Anderssons* mek. værksted.

Anlægget er paa 250—300 ehk og har kostet komplet kr. 1 50 000,00 inklusive transformatorer, ledningsnet etc. Det har været i kontinuerlig drift siden begyndelsen af april maaned d. a. Hidindtil har man opnaaet et torvforbrug af 1,2 kg. pr. ehk time, men man venter at komme ned til 1 kg., saaat brændselomkostningerne blive 0,4 øre pr. ehk. time, hvortil da kommer driftsomkostninger etc.

Strømmen betales for lys med 32 øre pr. kilowattime og for kraft med fra 70 kr. ned til 45 kr. pr. ehk. og aar. Gjennemsnitlig betales for kraft 6 øre pr. ehk. time.

Gasgeneratoren og gasmotoren er leveret af *Gebrüder Körting* i Hannover, det elektriske anlæg af *Allmänna Svenska Elektriska Aktiebolag's* filial i Malmø og torvmaskineri samt diverse af *Åbjørn Anderssons mekaniska Verkstads Aktiebolag*, Svedala.

Anlægget er endnu ikke officielt afprøvet, naar driftsresultater foreligger skal vi bringe meddelelser herom.
